Nr 344.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående statsverkets kapitalökningsfond m. m.; given Stockholms slott den 21 mars 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till *dels* förordning om statsverkets kapitalökningsfond, *dels ock* förordning om ändrad lydelse av 42 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning om statsverkets kapitalökningsfond.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Till en särskild fond, benämnd statsverkets kapitalökningsfond, avsättas årligen sådana statsverkets inkomster, som inflyta av skatt å kapital.

Såsom skatt å kapital räknas:

1) arvsskatt och skatt för gåva;

2) den del av inkomst- och förmögenhetsskatten, som belöper å den jämlikt 17 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt i det taxerade beloppet upptagna förmögenhetsdel;

1) den inkomstskatt, som utgår enligt 19 § 2 mom. i samma förordning.

§ 2.

Fondens tillgångar må användas allenast för bestridande av statsverkets utgifter för kapitalökning; dock att jämväl restitution av arvsskatt eller skatt för gåva ävensom sådan återbetalning av förut erlagd skatt, varom förmäles i 19 § 2 mom. sista stycket av ovannämnda förordning skall gäldas av fondens medel.

§ 3.

Fondens medel förvaltas av statskontoret.

§ 4.

Om sättet för fondens användning besluta Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 42 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva.

Härigenom förordnas, att 42 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva skall i nedan angivna del hava följande ändrade lydelse:

42 §.

Skatt enligt denna förordning erlägges:
a) — — — —
b) — — — —
c) — — — —
d) — — — — myndighet.
Skatten erlägges — — — — bevakningen.

Vid stämpelbeläggningen användas av generalpoststyrelsen tillhandahållna särskilda dubbla beläggningsstämplar (arvsstämplar), vilka skola vara att tillgå av följande slag, nämligen å 5, 10, 20 och 50 öre samt 1, 2, 5, 10, 15, 20, 50, 100, 200, 500, 1,000 och 5,000 kronor. Närmare bestämmelser om stämplarnas tillhandahållande äger generalpoststyrelsen utfärda.

Den med stämpel — — — — densamma.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSSON,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Kungl. Maj:t har tidigare i dag på min hemställan beslutat avlåta framställningar till riksdagen dels angående viss skärpning av skatten å arv och gåva, dels ock angående vissa ändringar i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, innefattande bland annat införande av beskattning å de hos aktiebolag och solidariska bankbolag besparade vinstmedel ävensom omläggning av de vid beskattning av inkomst och förmögenhet tillämpade skattesatserna.

Genom nu nämnda förslag kommer staten att med större skärpa än hittills beskatta samlat kapital. Det synes mig i samband med dessa förslag vara lämpligt att överväga, huruvida icke särskilda åtgärder böra vidtagas för att icke den kapitalomflyttning ur enskild i statens hand, som härmed åstadkommes, skall leda till kapitalkonsumtion för löpande utgifter. Redan tidigare har vid olika tillfällen framförts

den uppfattningen, att särskilt arvsskattemedel borde fonderas och icke tillgripas för tillgodoseende av dylika utgifter. Då jag delar denna uppfattning, har jag ansett frågan nu böra upptagas till prövning.

Jag har därför haft under övervägande, vilka åtgärder lämpligen borde vidtagas för att såsom kapital bevara den delen av till statsverket inflytande skattemedel, vilken må anses innebära indragning till staten av själva det beskattade kapitalet. Därvid har jag kommit till den uppfattningen, att dylika skattemedel borde helt reserveras för statsverkets kapitalbehov och alltså allenast användas för bestridande av utgifter för kapitalökning. För att nå detta syfte torde den lämpligaste anordningen vara att till en särskild fond avsätta nu ifrågavarande medel.

I samband med beredningen av de övriga skatteförslag, som jag i dag förelagt Kungl. Maj:t, har jag därför låtit inom finansdepartementet utarbeta förslag angående inrättandet av en särskild kapitalökningsfond. Förslaget har jämte därmed sammanhändande förslag till vissa ändringar i taxeringsförordningen och en därtill hörande promemoria remitterats till statskontoret. Sedan statskontorets yttrande inkommit och ytterligare beredning förekommit, får jag nu för Kungl. Maj:t anmäla ärendet.

Jag torde först få återgivna innehållet av sagda promemoria.

P. M. angående inrättande av en statsverkets kapitalökningsfond.

För att förekomma, att sådana statsverkets inkomster, vilka härflyta av direkt beskattning av samlad förmögenhet, bliva använda för bestridande av löpande budgetsutgifter («verkliga utgifter») föreslås, att sådana inkomster avsättas till en särskild fond, vars tillgångar allenast skola få, med visst undantag, tillgripas för kapitalökningsändamål.

Att till sådana inkomster skall hänföras arvskatt och skatt för gåva, vilken skatt förutsättes skärpt med 25 procent, torde ej kräva särskild motivering.

Till fonden synes emellertid dessutom böra läggas intäkt av inkomst- och förmögenhetsskatt, i den mån denna kan sägas vara en skatt å förmögenhet. Detta synes kunna så utföras, att skatten å det taxerade beloppet proportionellt fördelas å dels den i det taxerade beloppet ingående inkomsten, dels ock den däri upptagna förmögenhetsdelen, varom föreskrift meddelas genom viss ändring i taxeringsförordningen, och att skatten till den del, som sålunda belöper å förmögenhetsdelar tillföres fonden.

Därest ett av särskilda sakkunniga utarbetat förslag till viss beskattning av bolags fonderade medel, — — — vinner bifall, torde dessutom härav inflytande medel böra ingå till fonden.

Enär nyssnämnda förslag förutsätter återbetalning i visst fall av sålunda inlevererad skatt, torde denna återbetalning böra bestridas av fondens medel.

För att möjliggöra avskiljandet av de inkomstskattemedel, som föreslås skola tillföras fonden, torde krävas vissa ändringar i taxeringsförordningen. Förslag härom är jämväl utarbetat.

Bestämmelserna i fondförordningen äro i övrigt avfattade i anslutning till innehållet i förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Det till statskontoret remitterade författningsförslaget hade följande lydelse:

Förslag

till

Förordning

angående statsverkets kapitalökningsfond.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Till en särskild fond, benämnd statsverkets kapitalökningsfond, avsättas årligen sådana statsverkets inkomster, som inflyta av skatt å kapital.

Såsom skatt å kapital räknas:

1) Arvskatt och skatt för gåva;

2) Den del av inkomst- och förmögenhetsskatten, som belöper å den jämlikt 17 § förordningen den 28 oktober 1910 i det taxerade beloppet upptagna förmögenhetsdel;

3) Den inkomstskatt, som utgår enligt 20 § 2 mom. i samma förordning.

2 §.

Fondens tillgångar må användas allenast för bestridande av statsverkets utgifter för kapitalökning; dock att jämväl sådan återbetalning av förut erlagd skatt, varom förmäles i 20 § 2 mom. sista stycket av ovannämnda förordning, skall gäldas av fondens medel.

3 §.

Fonden göres räntebärande och förvaltas av statskontoret i enlighet med de närmare föreskrifter Kungl. Maj:t meddelar.

4 §.

Fondens avkastning skall, efter avdrag av förvaltningskostnaderna, läggas till kapitalet.

5 §.

Om sättet för fondens användning besluta Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

De föreslagna ändringarna i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering avsågo förordningens 32 och 36 §§. Dessa föreslogos skola erhålla följande lydelse:

32 §.

Det åligger — — — mantalslängden.

Där vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt jämväl förmögenhet legat till grund för taxeringen, skall taxeringsnämnden i inkomstlängden angiva särskilt den inkomst och särskilt den förmögenhetsdel, som ingår i det taxerade beloppet.

Har skattskyldig — — — inkomstlängden i övrigt.

Finner taxeringsnämnd — — —.

36 §.

2 mom. Efter emottagandet — — — tjänsteman ej mindre att ofördröjligen uträkna och i taxeringslängderna införa de avgifter, som på grund av taxeringsnämndernas beslut skola påföras, varvid i särskilda kolumner skola införas de delar av inkomst- och förmögenhetsskatten, som belöpa å ena sidan å den i det taxerade beloppet upptagna inkomsten, å andra sidan å den i samma belopp upptagna förmögenhetsdelen, ävensom den inkomstskatt, som skall erläggas jämlikt 20 § 2 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt, än även — — —.

I sitt på grund av ovannämnda remiss den 5 mars 1919 avgivna yttrandet anför statskontoret:

»Vad först angår själva syftemålet med inrättande av en statsverkets kapitalökningsfond finner statskontoret det överensstämma med sunda principer i skattepolitiskt hänseende, att sådana skatter, som kunna anses innebära indragning till statsverket av delar av själva det beskattade kapitalet och alltså icke endast avse, att viss del av kapitalets avkastning tages i anspråk för statsändamål, användas till ökning av statens kapital och ej till bestridande av statsverkets löpande utgifter.

Till sådana skatter höra givetvis arvsskatt och skatt för gåva, varför intet synes vara att erinra mot att dessa skatter reserveras för statens kapitalökningsbehov.

I fråga om den del av inkomst- och förmögenhetsskatten, som belöper å den jämlikt 17 § förordningen den 28 oktober 1910 i det taxerade beloppet upptagna förmögenhetsdel, synes det mera tvivelaktigt, huruvida denna skatt, som ju visserligen beräknas efter kapitalets storlek, men för vars gäldande ej själva kapitalet utan endast dess avkastning torde behöva tagas i anspråk, kan anses innebära överflyttande till staten av någon del av det beskattade kapitalet. Då för övrigt för närvarande icke föreligger någon utredning om, huru stor del av den samlade inkomst- och förmögenhetsskatten, som utgöres av skatt å förmögenhet, synes det kunna ifrågasättas, om åtminstone innan någon upplysning härutinnan vunnits, det bör fastslås, att nämnda del av inkomst- och förmögenhetsskatten skall *i sin helhet* på föreslaget sätt användas allenast för tillgodoseende av statens behov av kapitalökning. Detta kunde måhända leda till att en oproportionerligt stor del av berörda behov komme att fyllas genom beskattning och att å andra sidan landets skatteförmåga i övrigt komme att för riksstatens verkliga utgifter anlitas i högre grad än som strängt taget vore nödvändigt.

Vad vidkommer den skatt å vissa bolags besparade vinstmedel, som omförmäles i det föreslagna 2 mom. av 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, synes det ej vara något att invända mot att denna användes till kapitalökning för statens räkning.

Enligt det föreliggande förslaget skulle statsverkets kapitalökningsfond göras räntebärande och förvaltas av statskontoret. Då, enligt vad statskontoret förmodar, avsikten är att fonden skall årligen tagas i anspråk för sådana anslag till kapitalökning, som hittills anvisats av andra inkomster än lånemedel, och däremot icke att kapital skall hopsparas för att tagas i bruk först i en mer eller mindre avlägsen framtid, vill det synas, som om det ej vore lämpligt att genom förräntning fastlåsa fondens medel, då ju härigenom svårighet kunde uppstå att lösgöra tillgångarna, när de skola tagas i anspråk. Visserligen kunde det tänkas, att medlen placerades på kortare tids uppsägning i enskilda banker, men för statsverket torde det då vara minst lika fördelaktigt, att fondmedlen ingå i statsverkets kassaförlag tills de bliva för avsett ändamål använda. Enligt statskontorets mening bör därför 3 § i förordningen endast innehålla, att tillgångarna skola av statskontoret bokföras såsom en särskild fond, i vilket fall 4 § kan helt ur förslaget utgå.

Statskontoret övergår härefter till frågan, på vad sätt ifrågavarande skattemedel skola tillgodoföras fonden.

Vad då först angår arvskatten och skatten för gåva inbegripas som bekant dessa skatter i stämpelmedlen, utan att någon särskild stämpeltyp för dem användes. Någon kännedom om, till vilket belopp arvskatten för ett visst år uppgått, kan därför erhållas först vid slutet av påföljande år, då den häröver upprättade statistiken föreligger; och då denna statistik grundar sig på de till hovrätterna insända renovationerna av de s. k. småprotokollen, kunna de därvid framkomna siffrorna knappast anses äga räkneskapsmässig giltighet. En förutsättning för det nu föreliggande förslagets genomförande synes därför vara, att en särskild stämpeltyp kommer till användning för arvskatt och skatt för gåva, i vilket fall det vid försäljning av sådana stämplar influtna beloppet kan i räkenskapen särskilt bokföras och till kapitalökningsfonden omföras antingen vid årsbokslutet eller, om så finnes önskligt, under löpande året alltefter som skatten inflyter. Om förordningen skall

träda i kraft den 1 januari 1920, bör därför den nya stämpeltypen då vara tillgänglig hos vederbörande stämpelförsäljare.

I syfte att möjliggöra avskiljandet av de inkomstskattemedel, som föreslagits skola tillföras fonden, hava förslag uppgjorts till vissa ändringar i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering. I avseende härå vill statskontoret anmärka, att av det vid handlingarna fogade förslaget till ändring i 32 § ej klart framgår, huru förfaras skall i de fall, då skattskyldig ej avlämnat deklaration.

Slutligen vill statskontoret framhålla, att då, för behörigt överförande till kapitalökningsfonden av förenämnda bägge särskilda delar av inkomst- och förmögenhetsskatten, det torde vara erforderligt ej blott att samma andelar särskilt angivas å taxeringslängderna utan även att de i vederbörande räkenskaper samt i rikshuvudboken särskilt redovisas, detta torde förutsätta, att redan i riksstaten dessa bägge delar upptagas å särskilda titlar såsom underrubriker till inkomst- och förmögenhetsskatten, vilken i sådant fall kunde i riksstaten upptagas sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, *bevillning:*

a) skatt å inkomst — — — — — — — — — — — — — — — — —

b) särskild skatt å vissa bolags besparade vinstmedel — — — — — — —

c) skatt å förmögenhet — — — — — — — — — — — — — — —

Säger för inkomst- och förmögenhetsskatt — — — — — — — — — — —

På liknande sätt och av samma anledning synes i riksstaten inkomsttiteln stämpelmedel böra upptagas sålunda:

Stämpelmedel, *bevillning:*

a) arvskatt och skatt för gåva — — — — — — — — — — — — — —

b) stämpelmedel i övrigt — — — — — — — — — — — — — — —

Säger för stämpelmedel — — — — — — — — — — — — — — —.»

Med anledning av att statskontoret ifrågasatt införande av en ny stämpeltyp, varigenom arvs- och gåvoskattemedel skulle kunna säkrare avgränsas från övriga stämpelmedel har yttrande infordrats jämväl från generalpoststyrelsen:

I sitt den 11 mars avgivna utlåtande anför generalpoststyrelsen:

Då, jämlikt förslaget, till den ifrågavarande fonden skall avsättas, bland annat, arvsskatt och skatt för gåva, och till följd härav måste kunna beräknas de årliga belopp, vartill dessa skatter uppgå, framträder frågan, huruvida sådan beräkning lämpligen kan göras med användning av de dubbla beläggningsstämplar, medelst vilka berörda skatter för närvarande uttagas, eller om härför erfordras en ny stämpeltyp.

Därest det förra alternativet väljes, kan skattebeloppet icke uträknas inom postverket, enär de dubbla beläggningsstämplarna jämväl användas för andra ändamål. Däremot kan en sådan uträkning ske med hjälp av de med nr 2 märkta delarna av de dubbla beläggningsstämplarna, vilka för granskning insändas till hovrätterna.

Vad först arvsskatten beträffar, skola de härför använda, med nr 2 märkta stämpeldelarna jämlikt 35 § i nådiga förordningen angående stämpelavgiften den 19 november 1914 fogas vid de renoverade exemplaren av underrätternas s. k. småprotokoll, som skola till hovrätt insändas. Dessa renovationer skola enligt nådiga

förordningen den 16 juni 1875 till hovrätten insändas från häradsrätt inom tre månader från tingets avslutande och från rådhusrätt för varje månad inom utgången av nästa månad. Enligt 36 § i stämpelförordningen skola de insända stämpeldelarna granskas i hovrätterna och jämföras med protokollen. För alla under ett år avlämnade dylika protokoll bör detta granskningsarbete enligt samma paragraf vara fulländat senast inom slutet av det nästföljande året.

Vad skatten för gåva angår, skola enligt 53 § 2 mom. i nådiga förordningen om arvsskatt och skatt för gåva den 19 november 1914 hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande föras särskilda förteckningar över gåvoskattens belopp, av vilka förteckningar avskrifter skola inom den 1 april det nästföljande året jämte de med nr 2 betecknade stämpeldelarna insändas till hovrätt, varest granskning av stämpelbeläggningen äger rum.

Till följd av nu angivna bestämmelser kunna sålunda från hovrätterna erhållas fullständiga uppgifter angående nu ifrågakomna skatters belopp, men beräkningen kan, särskilt vad angår arvsskatten, slutföras först en längre tid efter skattens erläggande.

Skulle åter det senare av ovan angivna alternativ eller införandet av en ny stämpeltyp — en arvsstämpel — komma i tillämpning, kan skattebeloppet uträknas — utom på sätt förut anförts genom uppgifter från hovrätterna — genom generalpoststyrelsens försorg. Jämlikt 41 § i stämpelförordningen skola nämligen stämpelförsäljarna — d. v. s. vederbörande tjänstemän vid härads- och rådhusrätter samt hos Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande — föra och för kalenderår avsluta redogörelse över mottagna stämplar och vad därför i penningar inflyter, vilken redogörelse bör till generalpoststyrelsen vara avlämnad sist den 15 januari nästföljande år. Generalpoststyrelsen har enligt 45 § i samma förordning att inom den 1 april över stämpeluppbörden i riket upprätta redogörelse för det nästföregående kalenderåret. Av denna inom generalpoststyrelsen uppgjorda redogörelse skulle alltså, därest i stämpelförsäljarnas redogörelser komme att införas en särskild kolumn för de ifrågasatta nya arvsstämplarna, framgå det sammanlagda beloppet av de under det föregående året försålda arvsstämplar, och kan denna redogörelse föreligga färdig senast den 1 april varje år. Enligt nu gällande bestämmelser kunna några uppgifter om arvs- och gåvoskatterna under löpande året ej lämnas, och torde det bliva svårt förelägga stämpelförsäljarna att härom vid olika tillfällen under året avgiva särskilda redogörelser. Undantagsvis kan inträffa, att arvsstämplar komma att inköpas kontant direkt från postanstalt. Uppgift om dessa stämplar, som redovisas av vederbörande postkontor, inkommer till generalpoststyrelsen genom postkontorets räkenskap och kan sålunda jämväl inflyta i generalpoststyrelsens förenämnda årsredogörelse över skatten.

Införandet av en ny stämpeltyp synes sålunda otvivelaktigt medföra möjlighet att snabbare erhålla kännedom om skattebeloppet, än om de nu brukliga dubbla beläggningsstämplarna fortfarande skulle användas jämväl för arvs- och gåvoskatterna.

I sammanhang härmed anser sig generalpoststyrelsen emellertid icke böra underlåta påpeka, att såväl ur tillverknings- som framför allt ur förvarings- och redovisningssynpunkt kan vara av betydelse, att ej allt för många olika stämpeltyper påbjudas. Redan nu finnas och tillhandahållas genom postverket ett flertal stämplar, nämligen:

helarksstämplar	12	stycken
enkla beläggningsstämplar	36	»
dubbla dito	36	»
bank- och växelstämplar	28	»
överlåtelsestämplar	32	»
punschstämplar	12	»
Summa	156	stycken.

Härtill komma eventuellt de ifrågasatta lyxstämplarna = 17 stycken. Lämpligt vore sålunda, därest ytterligare en ny stämpel (arvsstämpel) varder påbjuden, att densamma ej skall tillhandahållas i den mångfald valörer, som är stadgad beträffande de nuvarande dubbla beläggningsstämplarna, utan synes tillräckligt, att arvsstämpeln, som naturligen likaledes skulle utgöras av en dubbel beläggningsstämpel, tillverkades i följande valörer: 5, 10, 20 och 50 öre samt 1, 2, 5, 10, 15, 20, 50, 100, 200, 500, 1,000 och 5,000 kronor.

Därest jämlikt 49 § i förordningen om arvsskatt och skatt för gåva restitution av redan erlagd skatt blivit, på gjord framställning, av vederbörande myndighet beviljad, synes det restituerade beloppet böra utbetalas från kapitalökningsfonden, varom stadgande torde böra inflyta i den föreslagna förordningens 2 §.

Departementschefen.

Sedan jag nu redogjort för ärendets beredning torde jag få angiva min ställning till det föreliggande förslaget.

Först torde jag få upptaga till behandling själva principfrågan om inrättande av en statsverkets kapitalökningsfond. Statskontoret har därom anfört, att statskontoret funne syftemålet överensstämma med sunda principer i skattepolitiskt hänseende. Efter min mening är det av stor vikt att i görligaste mån så anordna finansväsendet, att uti finanshushållningen icke sker en direkt förbrukning av de inom folkhushållningen fonderade tillgångarna. Staten bör uppställa såsom en bestämd grundsats för sin hushållning, att löpande årsutgifter allenast må bestridas från folkhushållets årsavkastning. Då statens fiskaliska åtgärder innebära en kapitalöverflyttning, bör noga tillses, att de i statens hand överflyttade tillgångarna så vitt möjligt bevaras såsom kapital. Den naturliga utvägen härför synes mig vara, att hithörande medel placeras inom sådana områden av statshushållningen, där behov föreligger av stadigvarande kapitalplacering. Säkrast sker detta, om de tillgångar, som äro i fråga, undandragas den obegränsade förfoganderätt, som statsmakterna utöva över inflytande skattemedel i allmänhet, och redovisas alldeles för sig. Hittills hava skattemedel, utan att någon åtskillnad gjorts i avseende å deras art, använts såväl för löpande årsutgifter (vad i budgeten nu benämnes »verkliga utgifter») som för kapitalökningsutgifter. Tillkomsten av den ifrågasatta fonden skulle innebära möjlighet att städse

kunna redovisa för användningen av hithörande slag av skattemedel. Upptagas dessa medel i en särskild fond, från vilken de icke må omföras utan att bliva placerade såsom kapital, vinner man nödig garanti för att nödig aktsamhet iakttages vid disponerandet av medlen i fråga. Av fondens tillgångar anvisas i mån av behov utgifter för statsverkets olika behov av kapitalökning.

Jag kommer så till frågan, vilka skatteintäkter skola hänföras till direkta kapitalskatter. I fråga om skatterna å arv och gåva synes ingen tvekan kunna råda därom, att dessa skattemedel skola ingå till kapitalökningsfonden. Härmed blir med all tydlighet fastslaget, att överförandet i statens ägo av större eller mindre delar utav samlad enskild förmögenhet icke innebär något avbräck för den önskvärda kapitalbildningen inom landet. Om man således förhindrar disposition av arvs- eller gåvoskattemedel för andra än kapitalbildande ändamål, synes det vara i sin ordning, att andra statsinkomster icke skola tagas i anspråk för eventuellt förekommande återbäring till enskilda av genom arvsskatt till staten överfört kapital. Jag finner generalpoststyrelsens anmärkning härutinnan äga fog och har följaktligen i det slutliga förslaget upptagit bestämmelser om att restitutioner av arvsskatte- eller gåvoskattemedel böra ersättas av kapitalökningsfonden.

Till fonden böra vidare föras sådana intäkter av inkomst- och förmögenhetsskatten, vilka innebära beskattning av förmögenheten. Nu utgöres ju den vanliga beskattningen av inkomst och förmögenhet i den form, att inkomsten jämte en sextiondedel av förmögenheten tillsammans bilda det taxerade beloppet. Förekomsten av förmögenhet höjer det erlagda skattebeloppet minst i samma mån som förmögenhetsdel ingår i det taxerade beloppet; i själva verket är den del av skatten, som kan sägas föranledas direkt av förmögenheten, något större, beroende på att den tillagda sextiondedelen även bidrager att höja skatteprocenten. Till denna omständighet kan emellertid här icke tagas hänsyn. Såsom kapitalbeskattning betraktar jag den andel av den samlade inkomst- och förmögenhetsskatten, vilken belöper å taxerade förmögenhetsdelar. Statskontoret erinrar därom, att även denna del av skatten är av den art, att för dess gäldande icke själva kapitalet utan endast dess avkastning behöver tagas i anspråk. Detta kan emellertid efter min uppfattning icke upphäva skattedelens karaktär att vara en låt vara förhållandevis låg kapitalskatt. I konsekvens med vad nyss utvecklats beträffande arvsskatten kunde det ifrågasättas att låta restitutioner av skattemedel, i den mån de innehålla skatt å förmögenhetsdelar

gäldas av kapitalökningsfonden. Jag finner emellertid iakttagandet härav icke vara av någon egentlig praktisk betydelse och vill därför icke ifrågasätta någon sådan bestämmelse.

Slutligen står det för mig klart, att efter genomförandet av den s. k. »B-skatt» å bolag, som Kungl. Maj:t tidigare i dag genom proposition föreslagit riksdagen, dessa medel böra underkastas de strängare villkor för användningen, som en avsättning till nu föreslagna fond alltid måste innebära. Härtill finnes så mycket mer skäl, som B-skatten tänkes utgöra en provisorisk beskattning eller en beskattning i förskott av vinstmedel, som icke utdelas. Enligt det förslag i ämnet, som tidigare i dag på min hemställan varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning, skulle restitution ifrågakomma, då B-beskattade medel bliva efter utdelning föremål för beskattning i ägarens hand. Då den tillgång B-beskattning tillför budgeten alltså är i viss mån intecknad, anser jag det riktigt, att fondens tillgångar användas för återbetalning i förekommande fall av B-skattemedel.

Vad statskontoret anfört beträffande uppförandet i budgeten av de inkomsttitlar, som nu varit i fråga, finner jag äga fog. Förslag härom torde jag få tillfälle att senare framställa, vid anmälan av förslag till ny inkomstberäkning. Därvid torde jag även få uppehålla mig vid de budgettekniska anordningar, som i övrigt föranledas av förevarande förslag, och erinrar jag här allenast, att i riksstaten finge uppföras dels å utgiftssidan viss avsättning till fonden, dels å inkomstsidan, i den mån förutsättningar härför finnas och behov härav föreligga, vissa belopp av fondmedel såsom i anspråk tagen kapitaltillgång. De för genomförandet av det föreliggande förslaget behövliga ändringar i taxeringsförordningen hava, med iakttagande av vad statskontoret i visst avseende anmärkt, av mig upptagits i förut denna dag anmält författningsförslag.

De nu ifrågasatta bestämmelserna torde böra föranleda, såsom statskontoret uttalat, att en särskild stämpeltyp (arvsstämpel) införes. Det avgörande skälet härför synes mig vara, att endast därigenom en tillförlitlig uppgift om arvsskattens belopp kan föreligga vid tidpunkten för upprättande av riksbokslutet för det år, i vars riksstat arvsskattemedlen äro uppförda och till kapitalökningsfonden avsatta.

Förslag till erforderliga författningsbestämmelser i förordningen om arvsskatt och skatt för gåva om användning av särskilda arvsstämplar är utarbetat.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst i enlighet med vad han sålunda anfört upprättade förslag till *dels* förordning om statsverkets kapitalökningsfond, *dels ock* förordning om ändrad lydelse

av 42 § i förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnar Grip.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1919.